

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiæ & Iuris Canonici Doctoris |||
celeberrimi, ac Ecclesiæ Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XLI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

nus conquieuit. Imperator inde proxima estate, ducente Friderico de Arnsberg, in Saxoniam descendit: ibi episcopis ab eius se communione retrahentibus, transi in Germaniae Franciam, nec ibi cunctis aequè gratis. Tum verò terra mirabilius intremuit, vt se quisque de sua correctione putaret admonitum. Mense Iunio in diœcesi Treuerensi glacies tantæ magnitudinis decidit, vt ædificia subrueret. In Halberstadensi autem grando decidit illo impetu, vt decem villarum non modo fruges, sed etiam pecora peremisset. Saxones igitur componendæ paci intenti hoc agebant, vt Imperatoris milites nusquam grassandi locum inuenirent. Quin & in Thuringia oppressos plurimos ex his eò necessitatibus perpulerunt, vt incursionibus temperarent. Apostolis autem literis roborati, suis ecclesijs viduatis, de pastori bus prouiderint.

CAPVT XLI.

Annus erat vicesimus primus post mille centum, cum Monasterienses in Westphalia episcopo suo graues, ipsum eò perpulerant, vt querimoniam Saxonie principibus super illis deponere cogeretur. Erat vero tanta iniuria, vt disimulandum non putarent. Nam Luderus dux Saxonie, magna vi armorum contracta, duxit in eos: magnisque malis perdomitos coegerunt scopum eiectum recipere, & de iniurijs satisfacere. Sed cum iam oppugnarentur, quedam casella coepit igne conflagrare, latiusq; cœpit incendium dominari, & usq; ad ecclesiam primam processit, quam cum ceteris adiutorijs consumpsit. Ferebant ciues hoc incendiū diuino fatum nutu, & Burchardi, qui ante Henricū ecclesiæ precerat, & in legatione Imperatoris apud Constantinopolim defecit, oblatio de iniquitate, vt ferebant, acerata;

ad ecclesiæ instructionē Deo non placuisset. ideo concrematam esse ecclesiā. Tum tanta fidelium fuit facta ad instaurandū oblatio, vt nullum perinde sentiret ecclesiā detrimentū. Auditur indē rumor, Burdinum, qui in Sutrio infauistū præferebat pontificatum, capta à militibus pontificis arce, captū & ipsum, & à Calixto ad peragen-dā perpetuō pœnitentiā detrusum in monasteriū. Inter-è Imperator, quia summā rebellionis Mogūtinis impu-tabat, statuit se de vrbe illa vindicare: Intercludit ad-itum, nè quid vel inueheretur, vel eueheretur, ademptis vbiq; nauigjs: Indē ex vniuerso regno iubet milites ad eius obsidionē vrbis cōuenire. Albertus interea archiepi-scopus, qui tū in Saxonia agebat, vir eloquio clarus, le-gationis præfulgens dignitate, princeps suasionibus, pō-tifices legationis Romanae officio, in causam suā inclina-uit, vt statū vrbis Moguntina, prima in Germania sedis, cōmiserarentur: causam eius esse penè omnium, q; pro obedientia sedis apostolicæ pateretur: arma omniū au-xiliaria sunt promissa. Imperator interim in Elsatia, ar-chiepiscopus in Saxonia vires cōparant: in vnam vtrig; respiciunt urbem: ille oppugnandā, & iste tutandā. Mo-uent vtrig; Moguntiā: fulgēt signa castris: Solus in me-dio Rhenus, & ille quidem, nauibus multis antè ad hoc cōparatis, promptus Saxonibus ad transitum. Sed erant vtrisq; in castris viri prudentes, qui parcendum labori, sanguinique ducerent: qui interposita publica fide, in vtranque ripam, vtrrō citroq; demigrant, multa vol-uentes, varie causas tractantes. Demū in id flexus est rex, vt causam omnem sacerdotij & regni duodecim primates vtrinquè nominati in diem & locū pertracta-rent. Placuit locus Heripolis: tempus festa diui Mi-chaelis: Placito vtrinquè per solitas solēnitates firmato,

dis-

descendere exercitus in sua quisque. Ad diem vero prefinitum venerat Imperator: magna stipatus manu urbe est ingressus: Venerant deinde cum archiepiscopo Saxonum principes, non minori multitudine: & donec interponeretur publica per expressum fides, mille ab electo passibus commanebant: Iam securiores facti, propinquabant urbi: Et quoniam tantam utriusque exercitus multitudinem urbs una, etiam de maximis, capere non poterat, extra portas Saxones tetenderunt: Per singulos verò dies conuenerunt, qui rebus agendis fuerant præfiniti: & octo tandem per dies rebus omnibus resolutis, in eam formam conuenerunt: Primum, ut regalia vel fiscalia regijs, ecclesiastica ecclesijs, prædati, prædatis, hereditates iustis heredibus, puenirent: omnia personæ, vel conditioni, iustitia cuique sua responderet: Prædones, furesque edictis Imperatorijs ejiciendos, sive legibus antiquitùs constitutis coercendos, unanimi consensu firmatum est: & quicquid scandali vel perturbationis usquequaquam per regna Germaniæ, inimicis superseminario succreuerat, omnimode eradicari est decreatum. De verbo autem excommunicationis, unde scandalorum penè cuncta prouenerant, nihil est diffinitum: Tamen ad apostolici culminis audientia unanimiter est datum, denominatis in præsenti oratoribus, qui hæc omnia Romam perferrent: quatenus indictio per autoritatem apostolicam generali concilio, quecumque humano non possent, Spiritu sancti iudicio terminarentur. His ita reuerenter pro honestate simul & utilitate regni dispositis, missi sunt in Urbem, Otto Bambergensis episcopus, dux Henricus, comes Berengarius, qui hæc omnia Noricis principibus, hoc est, Bauaris atque Australibus, qui tum fortè alijs reipublicæ causis occupati non aderant,

apud

apud Ratiponam congregatis, intimarent: quos ad hac
ratificanda non repugnantes inuenerunt. Vacabat anno
proximo sedes Herbipolensis: & Imperator de more
suo nobilem adolescentem, qui necdum per etatem pre-
esse poterat ecclesiae, introduxit. Capitulum autem ec-
clesiae virum grauem, eiusdem ecclesiae canonicum ele-
git. Inde orta iterum diuisione, qui contra regem sen-
serant, vrbe excedebant. Commouit ea res Fridericu[m]
Sueuia ducem, & Conradum eius fratrem vehementer:
qui in ea causa ab Imperatore, licet cognato suo, dissen-
tiebant: De proximo autem per opportunitatem loci ac
temporis, cum archiepiscopo Moguntino loquuti, ele-
ctum canonicè faciunt episcopum consecrari, contra Im-
peratoris voluntatem: & ne reluctantur, vehementer
instantia temporis effecit, quod de proximo de generali
pace esset agendum.

CAPVT XLII.

REdierant ex vrbe Roma, qui missi fuerant ora-
tores, episcopus Spirensis & Fuldensis abbates;
cum quibus venerant apostolicae sedis legati cardinales
tres, quorum princeps Ostiensis, cum duobus adiunctis,
componendarum rerum gratia inter regnum sacerdo-
tiumque. Generalis conuentus indictus est Herbipoli ad
proximam diui Petri diem. Conuenerant ex omni Ger-
mania principes, nobiles, pontifices, abbates, cum non
leui detimento Franciae Germaniae. Sed vbi Impera-
torem non affuturum, vipotè iam rebus alijs implica-
tum, erat certissimum, digressi sunt in sua quisque. Inter-
ea Gebhardus iuuenis, quem Imperator ecclesiae præfe-
cerat, cum urbicos sibi conciliasset, compertumq[ue] habe-
ret aduersarium non inde longè cum auxilijs manere,
certior de omni eius comitiua, vrbe eduxit, & imparatis
ingru-